

ผลกระทบการบริหารต้นทุนของเกษตรกรรายย่อยที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน

จากเกษตรปลอดการเผา อำเภอมะสอ จังหวัดตาก

The Impact of Cost Management of Smallholder Farmers on Competitive Advantage from Zero-burn Agriculture Mae Sot District Tak Province

นงลักษณ์ จิ๋วจุ^{1*}, อติเรก ฟันเขียว² และทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์³
Nonglak Jiwju^{1*}, Adirek Funkhiaw² and Tippawan Siboonnun³

^{1,2,3}อาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรกำแพงเพชร แม่สอด

^{1*,2,3}Lecturer from Kamphaeng Phet Rajabhat University Mae Sot

*Corresponding Author Email: Nonglak_C@kpru.ac.th

Received: 1 August 2024

Revised: 17 September 2024

Accepted: 25 September 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนสำหรับการบริหารต้นทุนเกษตรปลอดการเผาของเกษตรกรรายย่อย อำเภอมะสอ จังหวัดตาก และ 2. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบการบริหารต้นทุนของเกษตรกรรายย่อยที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันจากเกษตรปลอดการเผา อำเภอมะสอ จังหวัดตาก เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลแม่กาษา จำนวน 20 ครัวเรือน ที่มาจากกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเจาะจง แล้วนำข้อมูลสรุปผลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ต้นทุนการผลิตการปลูกอ้อย มีต้นทุนการปลูกอ้อยใหม่เฉลี่ย 12,725 บาทต่อไร่ อ้อยต่อมีต้นทุนเฉลี่ย 8,585 บาทต่อไร่ ซึ่งอ้อยต่อคืออ้อยที่ปลูกปีที่ 2 เป็นต้นไป มีต้นทุนลดลง 4,140 คิดเป็นร้อยละ 32.53 เกิดจากไม่มีต้นทุนวัตถุดิบเพราะค่าพันธุ์อ้อยจะลงทุนแค่ครั้งแรกเท่านั้น รวมถึงในปีที่สองจะไม่มีการลงทุนค่าแรงงานสำหรับการเตรียมดินปลูกอ้อยในปีที่ 2 จึงทำให้ต้นทุนการผลิตมีค่าเฉลี่ยที่ลดลง ผลตอบแทนจากการปลูกอ้อย สำหรับอ้อยใหม่มีกำไรเฉลี่ย 1,675 บาทต่อไร่ อ้อยต่อมีกำไรเฉลี่ย 5,815 บาทต่อไร่ ซึ่งมีกำไรเพิ่มขึ้น 4,140 บาท คิดเป็นร้อยละ 71.20 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการลงทุนการปลูกอ้อยจะมีกำไรเกิดขึ้นตั้งแต่ปีแรก และจะมีกำไรเพิ่มขึ้นในปีถัดไป และ 2) การนำข้อมูลทางด้านต้นทุนมาใช้ในการบริหารเรื่องการวางแผนการจัดทำงบประมาณการผลิตงบประมาณค่าใช้จ่าย เพื่อให้สามารถวางแผนทางทางการเงิน การลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำนวณกับการลงทุน ซึ่งจะเห็นว่าการปลูกอ้อยปีที่ 2 (อ้อยต่อ) ถ้าดูแลดีก็จะทำให้อ้อยต่ออยู่ได้หลายปี ทำให้ลดต้นทุนการผลิตลงได้ แต่จะต้องควบคุมต้นทุนผันแปรที่อาจจะเพิ่มขึ้นตามอัตราเงินเฟ้อ เกษตรกรมีการจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และสร้างภาคีเครือข่ายจะช่วยให้การปลูกและการบริหารสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยสามารถลดต้นทุนจากการทำเกษตรปลอดการเผา สามารถลดต้นทุนค่าแรงงานจากการเผาใบอ้อย ได้เฉลี่ยไร่ละ 60 บาทต่อไร่ และการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตจากการทำเกษตรปลอดการเผาจะช่วยให้เกษตรกรมีรายจ่ายน้อยกว่า 1,000 บาทต่อตันอ้อย และยังมีส่วนได้เพิ่มจากการนำใบอ้อยที่ไม่เผาส่งไปจำหน่ายเพื่อนำไปทำเชื้อเพลิงได้ การตัดอ้อยสดไว้ใบคลุมดิน ทำให้อ้อยต่อมีผลผลิตมากกว่าการเผาอ้อย 1.2-1.5 ตันต่อไร่ รวมถึงการทำเกษตรปลอดการเผาจะช่วยให้ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพที่ดีขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการลดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของเกษตรกรและประชาชนในพื้นที่ได้อีกด้วย

คำสำคัญ: บริหารต้นทุน, เกษตรกรรายย่อย, ความได้เปรียบทางการแข่งขัน

Abstract

This research consists purposes were 1. to study the costs and returns for cost management of zero-burn agriculture of smallholder farmers in Mae Sot District Tak Province and 2. to analyze the impact of cost management of smallholder farmers on the competitive advantage of zero-burn agriculture in Mae Sot District Tak Province. This study is qualitative research with interviews used as research tools. Researchers selected 20 households of sugarcane farmers in the Mae Kasa sub-district from specific target groups to participate in this research and analyzed the data collected from interviews and related documents. The results showed that 1) the production cost of sugarcane cultivation had an average cost of 12,725 baht per rai for new sugarcane, and sugarcane stumps had an average cost of 8,585 baht per rai. In addition, sugarcane stumps, the sugarcane planted in the second year onwards, have a cost decrease of 4,140 percent, or 32.53 percent, due to the lack of raw material costs because the cost of sugarcane varieties is only invested for the first time. Moreover, there would be no labor costs for the preparation of sugarcane soil in the second year, so the average production cost would be reduced. The average profit for new sugarcane was 1,675 baht per rai, and the average profit for sugarcane stumps was 5,815 baht per rai, which was an increase of 4,140 baht or 71.20 percent. It could be seen that the investment in sugarcane cultivation would be profitable from the first year and would increase in profit in the following year and 2) Sugarcane farmers also used this cost information in the management of production budgeting planning and budget expenses. It was not only for designing their financial and investment strategies effectively, but also because it was worth the investment. Obviously, for the second year of sugarcane cultivation (sugarcane stump), if they take good care of it, it will make the sugarcane stump last for many years. However, it is necessary to control variable costs that may increase in costs due to inflation. Farmers had prepared emergency plans to deal with risks that might occur in the future and had created a network of partners to help planting and management operate effectively. Sugarcane farmers reduced costs from zero-burn agriculture. Moreover, they could reduce labor costs from burning sugarcane leaves by an average of 60 baht per rai. Increasing the value of products from zero-burn agriculture helped farmers sell sugarcane at more than 1,000 baht per ton of sugarcane. There was also additional income from the use of unburned sugarcane leaves to be sold to make fuel. Cutting fresh sugarcane to cover the soil made sugarcane stumps more productive than burning sugarcane by 1.2-1.5 tons per rai. This is also considered to reduce the health costs of farmers and local people.

Keywords: Cost Management, Smallholders, Competitive Advantage

บทนำ

ประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมมีผลผลิตทางการเกษตรหลากหลาย ที่เป็นพืชผลทางด้านเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด ฯลฯ ส่งผลให้เกิดเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจำนวนมาก เช่น การเผาทำลายตอซังข้าว ซังข้าวโพด เปลือกข้าวโพด เศษใบอ้อย ส่วนมากจะมีการกำจัดโดยการไถ ฝังกลบ และเผา เพื่อใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูกในฤดูกาลถัดไป ซึ่งก็จะทำให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศ เกิดหมอกควัน ฝุ่นละออง PM 2.5 และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพของ

ประชาชนในหลายพื้นที่ของประเทศไทยและทำให้เกิดภาวะโลกร้อน รวมทั้งผลเสียทางโครงสร้างของดิน ดินเสื่อมสภาพขาดความอุดมสมบูรณ์ ผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าปกติ ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลทำลายสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างมากและเกิดขึ้นยาวนานอย่างต่อเนื่อง เกิดมลพิษทางอากาศ ฝุ่นละออง และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม (ณิชา บุณยสิงห์, 2563) จากข้อมูลของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA ผลการติดตามตรวจสอบสถานการณ์การเผาในที่โล่งของประเทศไทยจากดาวเทียม TERRA และ AQUA ระบบ MODIS ระหว่าง 1 มกราคม - 31 พฤษภาคม 2566 พบว่า มีจุดความร้อน ทั้งหมด 6,239 จุด แบ่งเป็น พื้นที่เกษตร 1,915 จุด พื้นที่เขต ส.ป.ก. 940 จุด พื้นที่ป่าอนุรักษ์ 926 จุด พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ 1,572 จุด พื้นที่ริมทางหลวง 151 จุด พื้นที่ชุมชนและอื่น ๆ 735 จุด โดยส่วนใหญ่เกิดจุดความร้อนสะสมสูงสุดพบในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (1,976 จุด) ภาคเหนือตอนบน (1,907จุด) และภาคเหนือตอนล่าง (868 จุด) ตามลำดับ โดยเฉพาะภาคเหนือตอนล่าง จังหวัดตาก มีจุดความร้อนขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งมีจำนวน 214 จุด การวิเคราะห์พื้นที่เผาไหม้สะสมระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 พฤษภาคม 2565 17 จังหวัดภาคเหนือ จังหวัดที่พบพื้นที่เผาไหม้มากที่สุดได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ตาก เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ น่าน ลำปาง และอุตรดิตถ์ ตามลำดับ มีพื้นที่เผาไหม้สะสมรวมทั้งสิ้น 3,183,174 ไร่ หากวิเคราะห์แยกตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน ส่วนใหญ่มีการเผาไหม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติพื้นที่ป่าอนุรักษ์ พื้นที่เกษตร พื้นที่เขต ส.ป.ก. พื้นที่ชุมชนและอื่น ๆ และพื้นที่ริมทางหลวง 50 เมตร ตามลำดับ โดยมีพื้นที่เผาไหม้ในความรับผิดชอบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พื้นที่เกษตร พื้นที่เขต ส.ป.ก.) จำนวน 765,287 ไร่ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2560)

รัฐบาลจึงให้ความสำคัญต่อปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ รวมถึงกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงมีนโยบายการหยุดเผาในพื้นที่ทำการเกษตร และส่งเสริมให้เกษตรกรหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ของตนเองมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น อีกทั้งประชาชนทุกคนควรมีจิตสำนึกในการช่วยกันรักษาสังแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในพื้นที่อย่างเหมาะสม และสร้างการรับรู้เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่ามากที่สุด มีการจัดทำแนวทางการป้องกันการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม ปี 2564/65 ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการเป็น 3 มาตรการ ได้แก่ มาตรการป้องกัน มาตรการยับยั้ง/เผชิญเหตุ และ มาตรการแก้ไข/ฟื้นฟู โดยสั่งการให้ส่วนราชการในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่วนภูมิภาค บูรณาการการปฏิบัติ ร่วมกับอาสาสมัครเกษตรกรจากทุกหน่วยงาน ลงพื้นที่ขอความร่วมมือให้เกษตรกรลดการเผาซากพืชหรือวัชพืชและ เศษวัสดุทางการเกษตร รวมถึงให้ความรู้คำแนะนำในการบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการเพาะปลูกเพื่อลดการเผา เช่น ส่งเสริมมาตรฐานการเกษตรที่ดี มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งส่งเสริมใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนกรรมวิธีการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวที่ใช้การเผา และดำเนินการแล้ว 54 จังหวัด พื้นที่ 1,756,132 ไร่ การจัดทำแนวกั้นไฟในพื้นที่แปลงเพาะปลูกดำเนินการ 18 จังหวัด 23,255 กิโลเมตร ส่งเสริมการโคกกลบและการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อป้องกันหมอกควันในภาคเหนือ โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ปี 2565 โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร โดยได้ดำเนินกิจกรรม คือ 1) ถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้สามารถเป็นวิทยากร ด้านการเกษตรปลอดเผา จำนวน 17,640 ราย 2) นำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุทางการเกษตร หรือส่งเสริม การปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกเพื่อแก้ปัญหาการเผาอย่างยั่งยืน ผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) กลุ่มเกษตรกร องค์กรหรือสถาบันเกษตรกร จำนวน 61 แห่ง 3) จัดงานรณรงค์ลดการเผาในท้องถิ่น จำนวน 5 ครั้ง 4) ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา โดยคัดเลือก ผู้แทนเกษตรกรและจัดเวทีชุมชนเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาช่วงวิกฤต ถอดบทเรียน และจัดทำแผนชุมชนและ แผนการเรียนรู้ระยะยาวเพื่อแก้ไขปัญหาการเผาในระยะถัดไป โดยมีเป้าหมายการดำเนินการทั้งสิ้น 294 กลุ่ม ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการ แม้ว่าทางรัฐบาลและหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องจะรวมแก้ไขปัญหาและยับยั้งปัญหาการเกิดสถานการณ์ดังกล่าวแล้วนั้นแต่ปัญหามลพิษทางอากาศ หมอกควันยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและส่งผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก จากการติดตามสถานการณ์ปัญหาหมอกควันจากการเผาไร่ เผาป่า จังหวัดตาก ช่วงเดือนมีนาคม -เมษายน 2565 เกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด พบประมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) มีค่า 63 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร อยู่ในเกณฑ์เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (กรุงเทพมหานคร, 2567) จึงต้องเร่งดำเนินการปรับปรุงหาแนวทางการแก้ไขอย่างจริงจัง

จากสถานการณ์ดังกล่าวหน่วยงานราชการ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ประชาชนและเกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่กาษา รวมถึงคณะผู้วิจัยอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด จังหวัดตาก ได้มีการประสานและมีแนวทางส่งเสริมเรื่องเกษตรปลอดการเผาเพื่อศึกษาและหาแนวทางการลดผลกระทบดังกล่าว เนื่องด้วยพื้นที่ในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม และพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่า จึงทำให้การเกษตรอาจเกิดการเผาพื้นที่ และปัญหาไฟป่าเกิดขึ้น ทำให้ประสบปัญหาผลกระทบดังกล่าว

ดังนั้น คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญและปัญหาดังกล่าวที่จะช่วยลดผลกระทบในพื้นที่ รมงคลให้เป็นพื้นที่แม่ปะ อำเภอแม่สอด เป็นเกษตรปลอดการเผา เกิดความร่วมมือกันที่จะช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างสุขภาพที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบการบริหารต้นทุนของเกษตรกรรายย่อยที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันจากเกษตรปลอดการเผา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรปลอดการเผา ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะแสดงตัวเลขทางด้านต้นทุนและผลตอบแทนที่เกิดจากเกษตรปลอดการเผาเพื่อให้ประชาชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับและหันมาทำเกษตรปลอดการเผาในอนาคตเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนสำหรับการบริหารต้นทุนเกษตรปลอดการเผาของเกษตรกรรายย่อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบการบริหารต้นทุนของเกษตรกรรายย่อยที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันจากเกษตรปลอดการเผา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

การทบทวนวรรณกรรม

การบัญชีต้นทุนเป็นวิธีการทางบัญชีที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลทางด้านต้นทุนของธุรกิจประเภทเกษตรกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคำนวณต้นทุนการผลิต สำหรับการบริหารต้นทุน นำไปประยุกต์ใช้เพื่อการตัดสินใจของผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการ ปัจจุบันเกิดการแข่งขันผู้ประกอบการต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ระบบต้นทุนจึงต้องปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและการตัดสินใจเพื่อให้สามารถแข่งขันทางธุรกิจได้ การคิดต้นทุนจะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ วัตถุดิบ ค่าแรงงานและค่าใช้จ่าย (อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์, 2559) ทั้งหมดนี้จะนำไปคำนวณการคิดต้นทุนสำหรับกลุ่มเกษตรกรโดยจะนำต้นทุนที่ได้มาเปรียบเทียบกับระหว่างเกษตรปลอดการเผาและเกษตรแบบไม่ปลอดการเผา ผลตอบแทนคือ เงินที่ได้รับจากการลงทุนการทำธุรกิจ การลงทุนการทำเกษตร โดยคิดจากรายได้รวมทั้งหมดหักด้วยต้นทุนที่เกิดขึ้นรวมทั้งหมด ก็จะเป็นผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุน การบัญชีบริหารถือเป็นข้อมูลสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงาน เพราะว่าแสดงถึงการใช้ทรัพยากรในองค์กร การคิดวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจในเชิงเศรษฐกิจ ข้อมูลที่นำมาตัดสินใจนั้นจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลที่ได้จะต้องทันต่อเหตุการณ์ มีความถูกต้องน่าเชื่อถือ มีความครบถ้วน สามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบได้ในรอบระยะเวลาต่าง ๆ ของกิจการเดียวกันได้ ก็จะทำให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน (กัญธนา ดิษฐ์แก้ว, 2565, น.12) ซึ่งถ้าธุรกิจมีการคิดวิเคราะห์ต้นทุนที่ถูกต้อง มีการจดบันทึก ก็

จะสามารถวางแผนในการควบคุมต้นทุนหรือลดต้นทุนการผลิตได้ รวมถึงการวางแผนการบริหารกิจการให้สามารถเพิ่มผลผลิตหรือเพิ่มกำไรได้ในอนาคต และลักษณะต้นทุนที่ใช้ในการตัดสินใจ การตัดสินใจของผู้บริหารจะต้องพิจารณา 2 ด้านสำคัญ คือด้านตัวเงินที่สะท้อนความคุ้มค่าและประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร และด้านเชิงคุณภาพที่เป็นผลจากการตัดสินใจที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ ซึ่งการตัดสินใจของผู้บริหารโดยคำนึงถึงความคุ้มค่า และประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร จำเป็นต้องใช้ข้อมูลทางบัญชี โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลทางด้านต้นทุนเป็นฐานการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ ดังนั้นข้อมูลทางด้านต้นทุนจึงมีความสำคัญอย่างมากภายใต้หลักการตัดสินใจ ที่ให้ความสำคัญกับความคุ้มค่า และผลตอบแทนทางการเงินที่เหมาะสมที่สุด ตามเป้าหมายหรือกลยุทธ์ที่กิจการต้องการ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2563, น.374)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่กาษา อำเภอมะนัง จังหวัดตาก จำนวน 593 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 298 คน เพศหญิง จำนวน 295 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรปลูกอ้อย ในพื้นที่ตำบลแม่กาษา อำเภอมะนัง จังหวัดตาก จำนวน 20 คน โดยคัดเลือกเฉพาะเจาะจงจากผู้เข้าร่วมโครงการ

1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ท่าน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรปลูกอ้อย ในพื้นที่ตำบลแม่กาษา อำเภอมะนัง จังหวัดตาก จำนวน 20 คน และกลุ่มประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรปลูกอ้อย ในพื้นที่ตำบลแม่ปะ อำเภอมะนัง จังหวัดตาก จำนวนที่ได้ข้อมูลการถ่ายทอดความรู้ จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 6 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรรายย่อย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต และรายได้จากการขายอ้อย และผลกระทบการบริหารต้นทุนของเกษตรกรรายย่อย ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์หาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, น.249) พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง และการสรุปผลกิจการการถ่ายทอดองค์ความรู้ และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามและการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลกระทบการบริหารต้นทุนของเกษตรกรรายย่อยที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันจากเกษตรกรปลอดการเผา อำเภอมะนัง จังหวัดตาก ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนสำหรับการบริหารต้นทุนเกษตรกรปลอดการเผาของเกษตรกรรายย่อย อำเภอมะนัง จังหวัดตาก

ผลการวิจัยพบว่า อาชีพหลักของเกษตรกรคือการปลูกอ้อย โดยอ้อยที่ใช้ปลูกเป็นอ้อยพันธุ์ขอนแก่น ซึ่งเกษตรกรมีที่ดินในการปลูกเป็นของตนเอง และมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 250,000 บาทต่อปี โดยการวิเคราะห์แบ่งออกเป็นอ้อยใหม่ และอ้อยต่อ ซึ่งอ้อยใหม่ คือ การลงทุนปลูกอ้อยในครั้งแรก ทำให้มีต้นทุนเกี่ยวกับวัตถุดิบหรือพันธุ์อ้อย และต้นทุนในการปลูกอ้อย ส่วนอ้อยต่อ คือ ต้นอ้อยที่เกิดจากต่อต้นอ้อยที่ลงทุนปลูกในครั้งแรก (อ้อยในปีที่ 2 เป็นต้นไป) ซึ่งในส่วนของอ้อยต่อนี้จะไม่มีต้นทุนเกี่ยวกับพันธุ์อ้อยและต้นทุนในการปลูกอ้อยการปลูกอ้อยของเกษตรกรรายย่อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง: ค่าพันธุ์อ้อยต่อไร่

(หน่วย : บาท)

รายการ	อ้อยใหม่	อ้อยต่อ
ค่าพันธุ์อ้อยเฉลี่ย	2,400	-
รวม	2,400	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ต้นทุนวัตถุดิบทางตรงในการปลูกอ้อยใหม่ มีค่าพันธุ์อ้อยเฉลี่ย จำนวน 2,400 บาทต่อไร่ ส่วนอ้อยต่อ จะไม่มีต้นทุนค่าพันธุ์อ้อย

ตารางที่ 2 ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง: ค่าแรงการปลูกอ้อยต่อไร่

(หน่วย : บาท)

รายการ	อ้อยใหม่	อ้อยต่อ
ไถบุกเบิก	500	-
ปรับหน้าดิน/คันดิน	250	-
ไถแปร/พรวน	300	-
การปลูกด้วยเครื่องจักรพร้อมซักร่อง/ยกร่อง	750	-
รวม	1,800	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ต้นทุนค่าแรงงานทางตรงในการปลูกอ้อยใหม่ต่อไร่รวมทั้งสิ้น 1,800 บาท ประกอบด้วยการไถบุกเบิก จำนวน 500 บาทต่อไร่ ต้นทุนการปรับหน้าดิน/การคันดิน จำนวน 250 บาทต่อไร่ ต้นทุนการไถแปร/ไถพรวน จำนวน 300 บาทต่อไร่ และต้นทุนการซักร่อง/ไถยกร่อง จำนวน 750 บาทต่อไร่ ส่วนอ้อยต่อจะไม่มีต้นทุนค่าแรงงานการปลูกอ้อย

ตารางที่ 3 ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง: ค่าแรงในการดูแลรักษาต่อไร่

(หน่วย : บาท)

รายการต้นทุน	อ้อยใหม่	อ้อยต่อ
การใส่ปุ๋ยเคมี	60	60
การฉีดยาปราบวัชพืช/ศัตรูพืช/ยาคุมหญ้า	40	40
รวม	100	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ต้นทุนค่าแรงงานทางตรงในการดูแลรักษาอ้อยใหม่และอ้อยต่อต่อไร่รวม 100 บาท ประกอบด้วย ค่าแรงงานการใส่ปุ๋ยเคมี จำนวน 60 บาทต่อไร่ และค่าแรงงานการฉีดยาปราบวัชพืช ศัตรูพืช ร่วมกับการฉีดยาคุมหญ้า จำนวน 40 บาทต่อไร่

ตารางที่ 4 ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง: ค่าแรงการเก็บเกี่ยวอ้อยต่อไร่

(หน่วย : บาท)

รายการต้นทุน	อ้อยใหม่	อ้อยต่อ
ค่าแรงตัดอ้อย	1,440	1,440
ค่าแรงขนอ้อยขึ้นรถ	960	960
รวม	2,400	2,400

จากตารางที่ 4 พบว่า ต้นทุนค่าแรงงานทางตรงในการเก็บเกี่ยวอ้อยใหม่และอ้อยต่อต่อไร่ จำนวน 2,400 บาท ประกอบด้วย ค่าแรงงานการตัดอ้อย จำนวน 1,440 บาทต่อไร่ และค่าแรงงานขนอ้อยขึ้นรถ จำนวน 960 บาทต่อไร่

ตารางที่ 5 ต้นทุนค่าแรงงานทางตรงภาพรวม

(หน่วย : บาท)

รายการต้นทุน	อ้อยใหม่	อ้อยต่อ
ค่าแรงการปลูกอ้อย	1,800	-
ค่าแรงในการดูแลรักษาอ้อย	100	100
ค่าแรงการเก็บเกี่ยวอ้อย	2,400	2,400
ค่าแรงในการเผาใบอ้อย	-	60
รวม	4,300	2,560

จากตารางที่ 5 พบว่า ต้นทุนค่าแรงงานทางตรงในการปลูกอ้อยใหม่รวมทั้งสิ้น จำนวน 4,400 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ค่าแรงการปลูกอ้อย จำนวน 1,800 บาทต่อไร่ ค่าแรงในการดูแลรักษาอ้อย จำนวน 100 บาทต่อไร่ และค่าแรงการเก็บเกี่ยวอ้อย จำนวน 2,400 บาทต่อไร่ และต้นทุนค่าแรงงานทางตรงในการปลูกอ้อยต่อรวมทั้งสิ้น จำนวน 2,560 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ค่าแรงในการดูแลรักษาอ้อย จำนวน 100 บาทต่อไร่ ค่าแรงการเก็บเกี่ยวอ้อย จำนวน 2,400 บาทต่อไร่ และค่าแรงงานในการเผาใบอ้อย จำนวน 60 บาทต่อไร่

ตารางที่ 6 ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปรต่อไร่

(หน่วย : บาท)

รายการต้นทุน	อ้อยใหม่	อ้อยต่อ
ค่าปุ๋ยเคมี	3,600	3,600
ค่าสารเคมี ยาคุม/ยาฆ่าหญ้า	240	240
ค่าขนส่งจากไร่ไปยังโรงงาน	2,160	2,160
รวม	6,000	6,000

จากตารางที่ 6 พบว่า ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปรอ้อยใหม่และอ้อยต่อต่อไร่รวมทั้งสิ้น 6,000 บาท ประกอบด้วย ค่าปุ๋ยเคมี จำนวน 3,600 บาทต่อไร่ ค่าสารเคมียาฆ่าหญ้าและยาคุมหญ้า จำนวน 240 บาทต่อไร่ และค่าขนส่งอ้อยจากไร่ไปยังโรงงาน จำนวน 2,160 บาทต่อไร่

ตารางที่ 7 ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ต่อไร่

(หน่วย : บาท)

รายการต้นทุน	อ้อยใหม่	อ้อยต่อ
ค่าภาษีที่ดิน	25	25
รวม	25	25

จากตารางที่ 7 พบว่า ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่อ้อยใหม่และอ้อยต่อ ได้แก่ ค่าภาษีที่ดิน จำนวน 25 บาทต่อไร่

ตารางที่ 8 สรุปต้นทุนการผลิตอ้อย

(หน่วย : บาท)

รายการต้นทุน	อ้อยใหม่	อ้อยต่อ
ต้นทุนการผลิตผันแปร		
ค่าวัตถุดิบทางตรง		
ค่าพันธุ์อ้อย	2,400	-
ค่าแรงงานทางตรง		

การเตรียมดินปลูกอ้อย	1,800	-
การดูแลรักษาอ้อย	100	100
การเก็บเกี่ยวอ้อย	2,400	2,400
การเผาใบอ้อย	-	60
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร	6,000	6,000
รวมต้นทุนผันแปร	12,700	8,560
ต้นทุนการผลิตคงที่		
ค่าภาษีที่ดิน	25	25
รวม	12,725	8,585

จากตารางที่ 8 พบว่า สรุปต้นทุนการผลิตอ้อยใหม่ต่อไร่รวมทั้งสิ้นจำนวน 12,725 บาท ประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 12,700 บาทต่อไร่ ต้นทุนการผลิตคงที่ จำนวน 25 บาทต่อไร่ และอ้อยต่อไร่มีต้นทุนการผลิตรวมทั้งสิ้นจำนวน 8,585 บาทต่อไร่ ประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 8,560 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่จำนวน 25 บาทต่อไร่

ผลตอบแทนการปลูกอ้อยของเกษตรกรรายย่อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สรุปผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 9 ผลตอบแทนจากการปลูกอ้อยที่เป็นตัวเงิน

รายการ	อ้อยใหม่	อ้อยต่อ
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (ตัน)	12	12
ราคาขายอ้อยต่อตัน	1,200	1,200
ผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่ (บาท)	14,400	14,400

จากตารางที่ 9 ผลตอบแทนจากการปลูกอ้อยที่เป็นตัวเงิน พบว่า เกษตรกรได้ผลผลิตอ้อยใหม่และอ้อยต่อเฉลี่ย จำนวน 12 ตันต่อไร่ ราคาขายอ้อยตันละ 1,200 บาท รวมผลตอบแทนเฉลี่ยไร่ละ จำนวน 14,400 บาท

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนและผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินจากการปลูกอ้อย (หน่วย : บาท)

รายการ	อ้อยใหม่	อ้อยต่อ
ผลตอบแทนจากการปลูกอ้อยเฉลี่ยต่อไร่	14,400	14,400
หัก ต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ย	12,725	8,585
กำไร (ขาดทุน) เฉลี่ย	1,675	5,815

จากตารางที่ 10 การเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนและผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินจากการปลูกอ้อย พบว่า ผลตอบแทนจากการปลูกอ้อยใหม่เฉลี่ยไร่ละ 14,400 บาท ต้นทุนการปลูกอ้อยเฉลี่ยไร่ละ 12,725 บาท มีผลกำไรจากการปลูกอ้อยใหม่เฉลี่ยไร่ละ 1,675 บาท และผลตอบแทนจากการปลูกอ้อยต่อเฉลี่ยไร่ละ 14,400 บาท ต้นทุนการปลูกอ้อยเฉลี่ยไร่ละ 8,585 บาท มีผลกำไรจากการปลูกอ้อยต่อเฉลี่ยไร่ละ 5,815 บาท

2. การวิเคราะห์ผลกระทบการบริหารต้นทุนของเกษตรกรรายย่อยที่มีต่อ ความได้เปรียบทางการแข่งขันจากเกษตรกรปลอดการเผา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ผลการวิจัยพบว่า จากการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกอ้อย ในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า การทำการเกษตรจะมีการลงทุนที่มีลักษณะการจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัตถุดิบทางตรง ได้แก่ ค่าพันธุ์อ้อยมีต้นทุนเฉลี่ย 2,400 บาทต่อไร่ ซึ่งจะมีต้นทุนเฉพาะอ้อยที่ปลูกใหม่เท่านั้น 2)

ค่าแรงงานทางตรง ได้แก่ ค่าแรงงานการปลูกอ้อย ค่าแรงงานในการดูแลรักษา ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว อ้อยใหม่มีต้นทุนเฉลี่ย 4,300 บาทต่อไร่ อ้อยตอมีต้นทุนเฉลี่ย 2,560 บาทต่อไร่ และ 3) ค่าใช้จ่ายการผลิตการผลิต ได้แก่ ค่าใช้จ่ายการผลิตผืนแปร เช่น ค่าปุ๋ยเคมี ยาคุม/ยาฆ่าวัชพืช รวมถึงค่าขนส่งอ้อย อ้อยใหม่และอ้อยตอมีต้นทุนที่เท่ากันเฉลี่ยคือ 6,000 บาทต่อไร่ ส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตคองอ้อยใหม่และอ้อยตอมีต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่เท่ากัน คือ 25 บาทต่อไร่ สรุปต้นทุนการผลิตการปลูกอ้อย มีต้นทุนการปลูกอ้อยใหม่เฉลี่ย 12,725 บาทต่อไร่ อ้อยตอมีต้นทุนเฉลี่ย 8,585 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนจากการปลูกอ้อย สำหรับอ้อยใหม่จะมีกำไรเฉลี่ย 1,675 บาทต่อไร่ อ้อยตอจะมีกำไรเฉลี่ย 5,815 บาทต่อไร่

จากการศึกษาสามารถนำข้อมูลทางด้านต้นทุนมาใช้ในการบริหารเรื่องการวางแผนการจัดทำงบประมาณการผลิต การจ่ายค่าใช้จ่ายทางด้านต้นทุนและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และการจำหน่าย เพื่อให้สามารถวางแผนทางทางการเงิน การลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำนวณการการลงทุน ซึ่งจะเห็นว่าการปลูกอ้อยปีที่ 2 (อ้อยตอ) ถ้าดูแลดีก็ทำให้อ้อยตออยู่ได้หลายปี ทำให้ลดต้นทุนการผลิตลงได้ แต่จะต้องควบคุมต้นทุนผืนแปรที่อาจจะมิต้นทุนเพิ่มสูงขึ้นตามอัตราเงินเพื่อ เกษตรกรควรจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยสามารถลดต้นทุนจากการทำเกษตรปลอดการเผา สามารถลดต้นทุนค่าแรงงานจากการเผาใบอ้อย ได้เฉลี่ยไร่ละ 60 บาทต่อไร่ และการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตจากการทำเกษตรปลอดการเผา จะช่วยให้เกษตรกรมีราคาจำหน่ายอ้อยมากกว่า 1,000 บาทต่อตันอ้อย และยังมีรายได้เพิ่มจากการนำใบอ้อยที่ไม่เผาส่งไปจำหน่ายเพื่อนำไปทำเชื้อเพลิงได้ การตัดอ้อยสดไว้ใบคลุมดิน ทำให้อ้อยตอ มีผลผลิตมากกว่าการเผาอ้อย 1.2-1.5 ตันต่อไร่ รวมถึงการทำเกษตรปลอดการเผาจะช่วยให้ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพที่ดีขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการลดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของเกษตรกรและประชาชนในพื้นที่ได้อีกด้วย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลกระทบการบริหารต้นทุนของเกษตรกรรายย่อยที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันจากเกษตรปลอดการเผา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนสำหรับการบริหารต้นทุนเกษตรปลอดการเผาของเกษตรกรรายย่อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า จากการศึกษาด้านต้นทุนการปลูกอ้อยของเกษตรกรปลอดการเผา เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปลูกอ้อยมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีที่ดินเป็นของตนเอง จากการศึกษาและวิเคราะห์ พบว่า มีต้นทุนการผลิตการปลูกอ้อย แบ่งเป็นต้นทุนการปลูกอ้อยใหม่เฉลี่ย 12,725 บาทต่อไร่ อ้อยตอมีต้นทุนเฉลี่ย 8,585 บาทต่อไร่ ซึ่งอ้อยตอคืออ้อยที่ปลูกปีที่ 2 เป็นต้นไป มีต้นทุนลดลง 4,140 คิดเป็นร้อยละ 32.53 ลดลง ผลตอบแทนจากการปลูกอ้อย สำหรับอ้อยใหม่มีกำไรเฉลี่ย 1,675 บาทต่อไร่ อ้อยตอมีกำไรเฉลี่ย 5,815 บาทต่อไร่ ซึ่งมีกำไรเพิ่มขึ้น 4,140 บาท คิดเป็นร้อยละ 71.20 เกิดจากจากไม่มีต้นทุนวัตถุดิบเพราะค่าพันธุ์อ้อยจะลงทุนแค่ครั้งแรกเท่านั้น รวมถึงในปีที่สองจะไม่มีต้นทุนค่าแรงงานสำหรับการเตรียมดินปลูกอ้อยในปีที่ 2 จึงทำให้ต้นทุนการผลิตมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำลง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการลงทุนการปลูกอ้อยจะมีกำไรเกิดขึ้นตั้งแต่ปีแรก และจะมีกำไรเพิ่มขึ้นในปีถัดไป

2. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบการบริหารต้นทุนของเกษตรกรรายย่อยที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันจากเกษตรปลอดการเผา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้นำข้อมูลทางด้านต้นทุนมาใช้ในการบริหารเรื่องการวางแผนการจัดทำงบประมาณการผลิต การจ่ายค่าใช้จ่ายทางด้านต้นทุนและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และการจำหน่าย เพื่อให้สามารถวางแผนทางทางการเงิน การลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำนวณการการลงทุน ซึ่งจะเห็นว่าการปลูกอ้อยปีที่ 2 (อ้อยตอ) ถ้าดูแลดีก็ทำให้อ้อยตออยู่ได้หลายปี ทำให้ลดต้นทุนการผลิตลงได้ แต่จะต้องควบคุมต้นทุนผืนแปรที่อาจจะมิต้นทุนเพิ่มสูงขึ้นตามอัตราเงินเพื่อ เกษตรกรมีการจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และสร้างภาคีเครือข่ายจะช่วยให้การปลูกและการบริหารสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยสามารถลดต้นทุนจากการทำเกษตรปลอดการเผา

สามารถลดต้นทุนค่าแรงงานจากการเผาใบอ้อย ได้เฉลี่ยไร่ละ 60 บาทต่อไร่ และการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตจากการทำเกษตรปลอดการเผาจะช่วยให้เกษตรกรมีราคาจำหน่ายอ้อยมากกว่า 1,000 บาทต่อตันอ้อย และยังมิรายได้เพิ่มจากการนำใบอ้อยที่ไม่เผาส่งไปจำหน่ายเพื่อนำไปทำเชื้อเพลิงได้ การตัดอ้อยสดไว้ใบคลุมดิน ทำให้อ้อยโต มีผลผลิตมากกว่าการเผาอ้อย 1.2-1.5 ตันต่อไร่ รวมถึงการทำเกษตรปลอดการเผาจะช่วยให้ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพที่ดีขึ้น ซึ่งถือว่าการลดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของเกษตรกรและประชาชนในพื้นที่ได้อีกด้วย และได้นำผลวิจัยไปถ่ายทอดความรู้กับเกษตรกรตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อให้เกิดองค์ความรู้และการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง ลดการเผาในกระบวนการที่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการได้ เสริมสร้างสุขภาพที่ดีและไม่ได้เปรียบในการแข่งขันของเกษตรกรปลอดการเผาในพื้นที่อื่นต่อไป

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องผลกระทบการบริหารต้นทุนของเกษตรกรรายย่อยที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันจากเกษตรกรปลอดการเผา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนสำหรับการบริหารต้นทุนเกษตรกรปลอดการเผาของเกษตรกรรายย่อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า จากการศึกษาต้นทุนการผลิตการปลูกอ้อย มีต้นทุนการปลูกอ้อยใหม่เฉลี่ย 12,725 บาทต่อไร่ อ้อยตอมีต้นทุนเฉลี่ย 8,585 บาทต่อไร่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาริษา ศรีดารา (2565) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตอ้อยของเกษตรกรในจังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีต้นทุนการปลูกอ้อยใหม่เฉลี่ย 5,794.86 บาทต่อไร่ อ้อยตอมีต้นทุนเฉลี่ย 4,421.86 บาทต่อไร่ การศึกษาวิจัยมีต้นทุนที่สูงกว่าเนื่องจากค่าใช้จ่ายในการซื้อพันธุ์อ้อยของอ้อยใหม่ กับค่าแรงงานที่มีการจ้างแรงงานที่มีกิจกรรมที่มากกว่าเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีการซื้อรถหรือเครื่องจักรในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างแรงงาน ผลแตกต่างอาจจะเนื่องมาจากสภาพพื้นที่ อัตราค่าใช้จ่ายของค่าแรงงานและการใช้ยาที่ไม่เท่ากัน ค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงาน และกิจกรรมการดูแลรักษาอาจจะไม่เหมือนกัน แต่จากการศึกษาผลตอบแทนจากการปลูกอ้อย สำหรับอ้อยใหม่มีกำไรเฉลี่ย 1,675 บาทต่อไร่ อ้อยตอมีกำไรเฉลี่ย 5,815 บาทต่อไร่ ซึ่งจะเห็นว่าการลงทุนการปลูกอ้อยเกิดความคุ้มค่าตั้งแต่ปีแรกที่ลงทุน

2. ผลการวิเคราะห์ผลกระทบการบริหารต้นทุนของเกษตรกรรายย่อยที่มีต่อ ความได้เปรียบทางการแข่งขันจากเกษตรกรปลอดการเผา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า การบริหารต้นทุน โดยนำข้อมูลทางด้านต้นทุนมาใช้ในการบริหาร ซึ่งเกษตรกรนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจในการลงทุนปัจจุบัน และอนาคตได้ ทำให้เกษตรกรทราบถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและวางแผนควบคุมต้นทุนที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ สามารถนำข้อมูลมากำหนดแผนความเสี่ยงเพื่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับสมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2563, น.374) ที่ได้กล่าวว่า ข้อมูลทางด้านต้นทุนเป็นฐานการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจมีความสำคัญอย่างมาก ภายใต้หลักการตัดสินใจ ที่ให้ความสำคัญกับความคุ้มค่า และผลตอบแทนทางการเงินที่เหมาะสมที่สุด ตามเป้าหมายหรือกลยุทธ์ที่กิจการต้องการ ซึ่งการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีการคิดต้นทุนและผลตอบแทนจะช่วยให้เกษตรกรทราบเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ ซึ่งจะสามารถนำหลักการบริหารต้นทุนมาใช้วิเคราะห์และวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับภัญญา ดิษฐ์แก้ว (2565, น.12) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารต้นทุนเป็นสิ่งจำเป็นในการทำธุรกิจหรือการประกอบกิจการ เพื่อพิจารณาหาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพ พร้อมกับลดต้นทุนการผลิต ดังนั้นวัตถุประสงค์หลักของการบริหารต้นทุนจึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้นเป็นวัฒนธรรมในองค์กร เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อันจะนำมาซึ่งการเพิ่มผลผลิต ที่เหมาะสม และเกิดประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์กร และสอดคล้องกับพิทวัส เอื้อสังคมเศรษฐ์, กมลชนด สุทธิวาทีนฤพุฒิ และรวีพิมพ์ ฌวีสุข (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารต้นทุนทางเกษตรอินทรีย์ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานด้านต้นทุนของเกษตรกรไทย ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ามีความได้เปรียบทางการแข่งขันมีผลกระทบอย่างมีนัยยะสำคัญต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินในแง่ของการลดต้นทุนของ

เกษตรกรอินทรีย์ไทย ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรไทยต่อไป

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

การบริหารต้นทุน โดยนำข้อมูลทางด้านต้นทุนมาใช้ในการบริหาร ซึ่งเกษตรกรนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจในการลงทุนปัจจุบัน และอนาคตได้ ทำให้เกษตรกรทราบถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและวางแผนควบคุมต้นทุนที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ สามารถนำข้อมูลมากำหนดแผนความเสี่ยงเพื่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่ากับการลงทุน และได้นำผลวิจัยไปถ่ายทอดความรู้กับเกษตรกรตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อให้เกิดองค์ความรู้และการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง ลดการเผาในกระบวนการที่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการได้ เสริมสร้างสุขภาพที่ดีและความได้เปรียบในการแข่งขันของเกษตรกรปลอดภัยในพื้นที่ต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนสำหรับการบริหารต้นทุนเกษตรกรปลอดภัยของเกษตรกรรายย่อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อาจจะไม่เท่ากับกลุ่มตัวอย่างอื่น หรือพื้นที่อื่น เนื่องมาจากการวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างที่ร่วมโครงการเกษตรปลอดภัยเพื่อธรรมาภิบาลและส่งเสริมให้เกษตรกรมีการทำการเกษตรแบบปลอดภัยเพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมสุขภาพที่ดีให้กับประชาชน เพื่อได้เปรียบทางการแข่งขันในอนาคต

1.2 เกษตรกรที่ใช้ในการศึกษานี้ถึงแม้จะเป็นเกษตรกรรายย่อย แต่ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่เป็นของตนเองจึงไม่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเช่าที่ดิน รวมถึงมีประสบการณ์ในการปลูกอ้อยมาไม่น้อยกว่า 5 ปี จึงทำให้การทำการเกษตรนั้นมีประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับการเกษตร ทำให้ผลผลิตที่ได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามการดูแลรักษา จึงทำให้ได้ผลผลิตที่คุ้มค่ากับการลงทุนตั้งแต่ปีแรก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ทำการศึกษาเพื่อแยกแยะต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงวิธีการเกษตรจากการเผาเป็นการเกษตรปลอดภัย เช่น ต้นทุนการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ใหม่ การฝึกอบรมเกษตรกร และการจัดการทรัพยากร

2.2 ควรศึกษาการปรับปรุงพันธุ์อ้อยเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต ปรับปรุงพันธุ์ลดใบอ้อย เพื่อลดการเผาอ้อยในแปลงเกษตรศึกษาผลตอบแทนที่เกิดจากการลดการเผาในระยะยาว เช่น ผลผลิตที่สูงขึ้น คุณภาพดินที่ดีขึ้น และการประหยัดค่าใช้จ่ายระยะยาว

2.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารต้นทุนปลอดภัย เช่น การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการให้ความรู้แก่เกษตรกร

2.4 เปรียบเทียบผลลัพธ์ของการบริหารต้นทุนเกษตรกรปลอดภัยในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดตาก เพื่อหาข้อแตกต่างและสาเหตุที่ทำให้ประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2566). แผนป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่เกษตรกรรมประจำปี 2566. ปี 2565/66,

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://shorturl.asia/N0VLx>

กัญญา ดิษฐ์แก้ว. (2565). การบัญชีบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร. (2565). แม่สอดเผาหนัก PM2.5 กระทบประชาชน ระดมรถบรรทุกน้ำ 7 คัน ฉีดพ่น.

- สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2566, จาก <https://shorturl.asia/4UEef>
- ณิชา บุณสิงห์. (2563). *ร้อยเรื่องเมืองไทย สำนักวิชาการสถานีวิจัยกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา*.
- สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://shorturl.asia/wHllv>
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2558). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กทม.: ดักสิลาการพิมพ์.
- พิทวัส เอื้อสังคมเศรษฐ์, กมลชนด สุทธิวาหนฤพุดิ และรวีพิมพ์ ฉวีสุข. (2562). การปฏิบัติทางการเกษตรอินทรีย์ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานด้านต้นทุนของเกษตรกรไทย. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 41(160), 102-135.
- มาริษา ตริตรา. (2565). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตอ้อยของเกษตรกรในจังหวัดสุโขทัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2563). *การบัญชีบริหาร*. กรุงเทพฯ: บริษัท กรีนไลฟ์ พรินติ้งเฮาส์.
- อนุรักษ์ ทองสุขวงศ์. (2559). *การบัญชีต้นทุน (Cost Accounting)*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.